

Bryssel, 15. toukokuuta 2025
(OR. en)

8649/1/25
REV 1

COMPET 337
BETREG 19
IA 39

ILMOITUS

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: *Kilpailukykyneuvoston (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus ja avaruus)
22. toukokuuta 2025 pidettävän istunnon valmistelu*

Neuvosto byrokratian suodattajana – miten saada aikaan yritysystävällistä
sääntelyä heti lainsäädäntöprosessin alusta alkaen

– *Periaatekeskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja ”Neuvosto byrokratian suodattajana – miten saada aikaan yritysystävällistä sääntelyä heti lainsäädäntöprosessin alusta alkaen” kilpailukykyneuvostossa 22. toukokuuta 2025 käytävää periaatekeskustelua varten.

TAUSTA-ASIAKIRJA

Kilpailukykyneuvoston istunto

Bryssel 22. toukokuuta 2025

*Neuvosto byrokratian suodattajana – miten saada aikaan yritysystävällistä sääntelyä heti
lainsäädäntöprosessin alusta alkaen*

Yritysten sääntelytaakan vähentämisestä on tullut aikamme dynaamisessa ja monimutkaisessa maailman- ja Euroopan taloudessa keskeinen prioriteetti pyrittäessä parantamaan Euroopan unionin kilpailukykyä. Liiallinen ja hajanainen sääntely lisää säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia, luo markkinoille pääsyn esteitä uusille yrityksille, rajoittaa yritysten mahdollisuuksia käydä rajatylittävää kauppaa ja tukahduttaa innovointia ja kasvua. Näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää EU:n toimielimiltä ja jäsenvaltioilta yhteisiä toimia sellaisen yrityksiä tukevan oikeudellisen ympäristön luomiseksi, jonka avulla voidaan samalla saavuttaa taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristötavoitteet kustannustehokkaalla tavalla. Lainsäädäntöehdotuksissa on alusta alkaen priorisoitava kilpailukyky ja taloudellinen kannattavuus.

Eurooppa-neuvosto korosti 20. maaliskuuta 2025 antamissaan päätelmissä, että hallinnollista sekä sääntely- ja raportointitaakkaa on kiireellisesti yksinkertaistettava ja merkittävästi kevennettävä. Se kehotti yksinkertaistamaan EU:n lainsäädäntöä, jotta edistetään selkeää, yksinkertaista ja innovaatiomyönteistä sääntelykehystä. Lisäksi se pyysi Euroopan komissiota ja lainsäätäjiä noudattamaan paremman sääntelyn periaatteita, välttämään ylisääntelyä ja varmistamaan, että pk-yrityksille ei aiheudu kohtuutonta haittaa.

Nykyisen sääntelykehysten yksinkertaistaminen on kiireellinen tehtävä. Yhtä tärkeää on kuitenkin varmistaa, että uudet säännökset eivät etenkään pitkällä aikavälillä aiheuta tarpeetonta taakkaa yrityksille. Yksinkertaistamista edellyttävien sääntöjen laatimisen sijaan lainsäädäntöprosessissa olisi alusta alkaen pyrittävä luomaan yritysystävällinen sääntelykehys.

Vaikka sääntelyn parantamiseen on jo pitkään sitouduttu ja sitä varten on käytössä omia välineitä, joistakin säännöksistä aiheutuu edelleen kohtuuttomia rasitteita tai kustannuksia. Liike-elämän sidosryhmät ovat johdonmukaisesti ilmaisseet huolensa siitä, että etenkin lainsäädäntöprosessin loppuvaiheessa tehdyt olennaiset muutokset voivat häiritä kokonaisia liiketoimintamalleja ja asettaa EU:n yritykset epäedulliseen kilpailuasemaan verrattuna EU:n ulkopuolisiin yrityksiin. Tämä suuntaus paitsi heikentää EU:n sääntelytavoitteita myös korostaa sitä, miten itse lainsäädäntöprosessi vaikuttaa säännösten noudattamisesta aiheutuvien kustannusten kasvuun sekä sääntelyn monimutkaisuuteen, tehokkuuteen ja oikeusvarmuuteen.

Tätä taustaa vasten ajatus neuvostosta byrokratian suodattajana kuvastaa sitä, että neuvoston on kiireellisesti vastattava paitsi elinkeinoelämän odotuksiin myös niihin odotuksiin, joita EU:n johtajat ovat asettaneet määritettyään sääntelyn yksinkertaistamisen (ja paremman sääntelyn) selkeäksi prioriteetiksi. Tämä ajatus ei ole virallinen ehdotus, vaan sen tarkoituksena on tehokkaasti muistuttaa, missä määrin nykyisiä käytäntöjä on mahdollista parantaa näiden odotusten täyttämiseksi ja kuinka tärkeää on kääntää tämä suuntaus tunnistamalla ja poistamalla tarpeettomia sääntelyrasitteita aktiivisesti koko lainsäädäntöprosessin ajan. Neuvosto voi hoitaa ehdotetun tehtävän tehokkaasti ottamatta käyttöön uusia mullistavia välineitä tai strategioita.

Itse asiassa sillä on jo nyt käytössään vakiintuneita välineitä, joilla voidaan tukea paremman sääntelyn periaatteita. Näihin välineisiin kuuluu paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen mukainen sitoumus arvioida olennaisten muutosten vaikutuksia, vaikka ne tehtäisiin viime hetkellä. Myös Euroopan komission vaikutustenarviointeja ja ohjeellista tarkistusluetteloja on mahdollista hyödyntää, kun tarkastellaan analyysin kaikkia keskeisiä näkökohtia, muun muassa vaikutuksia pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn (komission pk-yritystestien ja kilpailukykytarkastusten perusteella), sekä alueellisia ja digitaalisia näkökohtia. Nämä vaiheet ohjaavat neuvoston lainsäädäntötyötä ja sen mahdollisuuksia tehdä riippumattomia vaikutustenarviointeja tekemistään olennaisista muutoksista. Neuvosto voi näitä nykyisiä valmiuksia täysimääräisesti hyödyntämällä parantaa merkittävästi ehdotusten laatua ja varmistaa, että ne ovat yritysystävällisempiä eivätkä aiheuta tarpeetonta lisätaakkaa.

Neuvosto voisi käyttää paremman sääntelyn välineitään kattavammin välttääkseen liian monimutkaisia sääntöjä, joita on jälkepäin yksinkertaistettava. Tältä osin keskeinen kysymys onkin se, mikä estää neuvostoa käyttämästä jo saatavilla olevia välineitä laajemmin ja suodattamasta näin byrokratiaa. Suurimpia esteitä voivat olla muun seuraavat: olennaisen muutoksen vaikutuksista ei ole selvyyttä, neuvoston kokoonpanot eivät ole tietoisia ehdotustensa aiheuttamasta hallinnollisesta taakasta ja kustannusvaikutuksista, muutosten vaikutustenarvioinnin oletetaan kestävän kauan, mikä on erityisen ongelmallista viime hetken ehdotusten osalta, riittämätön tietoisuus vaikutustenarviointimenettelyjen itsenäisestä toimintarakenteesta, parempaa sääntelyä koskevien sääntöjen epäjohdonmukainen soveltaminen sekä vähäinen yhteistyö eri kokoonpanojen ja työryhmien välillä. Tältä osin kilpailukykyneuvosto voisi vahvistaa rooliaan antamalla oman panoksensa muille neuvoston kokoonpanoille sääntelytaakan vähentämiseksi ja kilpailukykyyn parantamiseksi ja edistämällä yritysystävällistä EU:n sääntelykehystä.

Paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen sitoumusten noudattaminen on ratkaisevan tärkeää. Yksinkertaistamalla ja nopeuttamalla olennaisten muutosten arviointiprosessia siten, että keskitytään yrityksiin kohdistuviin vaikutuksiin, tai antamalla lainsäätäjille jonkinlaista kohdennettua institutionaalista tukea voitaisiin parantaa EU:n lainsäädännön johdonmukaisuutta ja vähentää sen aiheuttamaa taakkaa. Tämä vastaa Mario Draghin kehotusta mitata järjestelmällisesti erityisesti pk-yrityksille ja midcap-yrityksille aiheutuvia lainsäädäntökustannuksia.

Lainsäätäjien välisen koordinoinnin parantaminen on myös olennaisen tärkeää, jotta vältetään kuormittavaa lainsäädäntöä. Selkeä ja varhaisessa vaiheessa käytävä tietojenvaihto, jolla pyritään tunnistamaan yrityksiin mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset ja yhdenmukaistamaan tavoitteet, voi virtaviivaistaa päätöksentekoa ja vähentää epäjohdonmukaisuuksia.

Kysymys pohdittavaksi:

1. Mitkä ovat ne keskeiset haasteet, jotka estävät neuvostoa toteuttamasta paremman sääntelyn periaatteita kattavammin, ja miten neuvosto voisi tehokkaasti suodattaa byrokratiaa ja tuottaa yrityksille konkreettista hyötyä edistämällä yritysystävällistä sääntely-ympäristöä?